

Norske trolldomsprosesser

Prosessnummer: 349b

Tiltaltes navn: Gunhild Pedersdatter

Årstall: 1626

Sted: Stavanger i Rogaland

9/11. 1626

Nils Skabo
og Maren Toelddaller (hans hustru)

fol. 236.

Anno 1626 den 9 novembris paa Raadstuef-
vien officierende Söffrenn Jensen,
borgemester, Perendts Berendsen. Willemb
Joensen, Süends Hansen. raadtmendt,
Thorm Söffrensen raadmandt, och
byeförigedt,

Længrebets,

Poull Knudsen.	Willemb Parkelandt.
Jahan Fredrichsen.	Willemb Anderseenn.
Clais Oellseenn.	Hanns Lävridtsseenn.
—	—
—	—

fol. 24a.

Belangende enn sagh. emellenn Niells
Skabouff och Knudt Süarffier. som
silborne, er forhört. med prouff och
windepsbiurdt. i byefogdens. fulldmegetige

9/11.1626

fol. 246

Christen Gundersens Kniuff. saa haffde
 nu for^{re} Niels Schaboe. ladet indskuffne
 for^{re} Knudt Siarffuer. och thillsagde Knudt
 Niels her for reden, at siden handt
 komt i brede, medt Niels, om en hund.
 haffuer huerken handt, hans hoesbrue. eller
 bornn beffuist, eller hafft hellbredd,
 derthill Niels suaredt at
 Knudt logh. Handt icke haffde skreke
 medt hanom. om hunden, medt mindre
 handt det kunde beuife,

For opdagenn thill Christen Gundersen.
 kommer till stede i rebenn, medt hiefs
 prouff i den sagh. er gaset, i hanns
 kniuff. i byefougden fruerelle.

29/11.1626

fol. 25a

Anno 1626 denn 29 novembris paa Raad:
 skiffuenn. offueruerrindes. Soffrenn Jensen,
 Niels Hogh borgemestere. Berendt Berendtsenn.
 Willem Joensen. Siendts Hansenn Anders
 Rossenou, Niels Wemb raadmandt,
 Thorm Soffrensenn raadmandt, och
 byefougdt,

Laugrebedt

Christen Gundersenn
 Giert Barou.
 Dinnes Hendrichsenn

Jesper Christensenn
 Vinge Berendt Berendsen
 Hans Corbsen
 Hanns Lawridtsen.

27/11.1626

fol. 256

Nils Skabo
og Maren Poulsdatter

Knudt Svarffuer haffde ladet indseffne
Niells Schabouff. at höre proiff och
windepsbiurdt, dieres. skrebe vedkommende,
waar nu och indseffnit epsher^{ns} proiff.

Först bekiende, Hanns Lauridsen, at ole
dage för endt hanns s: höstric døde,
forledem foraar. daa komt Niells
Schabou indskill hemde, och badt
hemde om forladellfs, suaredt hün igh
haffuer alldrich gjort öcher ont, sagde
Hanns igh och du er kommen ordt
emellem. och icke hün och du,
widere der ont waar Hanns icke
widerligt. Det hamdt wedt sin
edd wille stadfeste, naar paascher.

Dernest bekiende Jenns Lauridsseenn, at
denn skidt hamdt bouede i sallige
Pouell Lebes Kiuuffs, som Niells sidem
kiöbte igienn, daa waar der brete och
clammer, emellom denom och Niells.
saa hanns sallige Qüinde nu forledem
kors förenndt hün døde, blagede hün,
at epsher hün waar kommen i brete
medt Niells. haffde hün och hemdes
bömm alldrich hafft hellbredt, eller
brefffert sidem, menns hüads aarsagh,

27/11. 1626

fol. 256

des maake Guds wide. Hun skillegde
Niels ingenor sagh. Disse hanns salig
quindes ordt hörde Peder Gundersens Lipsbet,
och Jensenes Kniuffs quinde, wedt naffnen
Lipsbet,

Niels Skeelbo
og hans quinde
Maren Povelsdatter

Bohr aff Raadstoffuen wdpendt skuende
laingerelemendt Hanns Corsem, och Knudt
Olsem. skill Thammes Smedikers Helligs,
och Michell Kippers Anne, at hore kniuffs
ordt enn wedt naffnen Frandsse Marese.
skilkhollende paa faderenn, for denom
schall haffue hafft. Saa er samme
skuende mendt igien kommen. och be-
redet for: skuende quinders suardt,
epther hemdes ordt, saaledes, at for:
schreffne Frandsse Marese, belagedt
sigh. at hun waer scheidt soer
wloche, epther hun waer sat, saa at
hinder dater der epther, wdenn for
Jahann Kandykers doer. haffde faaet
sondt i denn enne kindt. Saa der
ranndt en deell wandt aff hemdes
mündt. Strags der effter dode hun.
och lidt soer pine. Waer opruilldem,
menns om Niels Schouboen
waer aarsagh der i, sagde hun des
maake Guds i himmelen wide,
saa hun haffde inddet badd aff
hanns skrebe. epther hun waer sat
i Pouell Hansens kniuffs.

27/11. 1626

fol. 256

Niels Fallicern bekjendte, at haffue hørl.
aff Niels Schauffboii, at hanndt sagde om
Knudt Suarffuers. hanndt siger hannd
haffuer ingen løbe, sidenn hanndt komme
i brete medt hanom. Kallte Niels
hanom derepther Knud Løkeløps.

fol. 26a

Samme ordt prøuffuend Peder Hoffmandt.
ad hanndt hørde Niels kallde hanom
Knudt Løkeløps. och schodt bege forre
windefsbivndt. Shill Niels siellff.
hanndt debe iche kunde benegte, joru
at haffue sagt,

Niels Skabo
og hans giinde
Maren Povelsdatter

Shodt forre Niels Schauffboiiff. Shill
wedermaalls shall och er hanns ind-
legh. samt Knudt Suarffuers, leest och
passeriguit, j lige maade er aff
Niels fremlagt, leest och passerffuen.
huadt Shillforne er gaadt denom
emellenn i byeføigdens. füllmeztige
Christenn Gundersens huiuffs.

11/12. 1626

fol. 266

Anno 1626 denn 7 Decembris, paa Raadt-
stoffuen, offuerueringe, Søffren Jensenn,
Niels Høgh, borgemeztere Pderendt
Pderendtsen, Wellent Joensenn, Sündt
Kansenn, Anders Rosenoi, Niels Wem
raadsmendt, Thornn Søffrensen, kongh
ma: byeføigedt.

1/2. 1626

fol. 266.

Långrebedt,

Christen Gundersen,
Giert Perovis,
Jesper Christensen
Hanns Cordsen,
Berendt Berendtsen,

Knudt Oellsemm
Giert Gierbsen,
Gregers Apslagsemm,
Jahann Fredrichsemm,

fol. 27 a.

Niels Schauffboiff. haffde ladet steffne
Knudt Svarffuer. och hanns quinde.
medt kueps windesbiurd och beschuill-
dinger, dj weds eller kannedt, haffue
inodt hanom at fore i dieres
shuissige sagh. Der skill Knudt ehr
mot och suaredt, at hand nesse for-
ledenn raadshuffue. lodt lpe hanns
schriffdige indlegh och klagemaall,
och epder dj det i abschielige maade
haffde, gaasett hanom. medt quinde
bornn jllde, daa haffde kannedt en
stor nifstamme, skill Niels. och hans
quinde. for jllde kun henbedt, der
hans born lase dode, och ligh. och
for denn loffte. Niels sielff haffde
loffuet hemnde, presenterit och nu
Knudts quinde, och klaget sig
haardeligh.

Waar steffnit aff Knudt Svarffuer,
proiff, och windesbiurd. Niels
Falisen quinde. Anne, proffuedt, at nu
forledenn foraar. bord forendt Hanns

Nils Slaabo
og hans quinde
Annen Buelstaller

1/2. 1626
fol. 27a

Hanns Lärredssens qüinde döde, komb
Niells Schäußboüff. indskill kende, och
drach. en kande mongas, spürde handt
hüer hanses qüinde leffüet. Lärredt hün
at hün leffüet hiell jllde, daa sagde
Niells. da schall iegh gaa indskill
hende, och bede hende om forladellse,
om iegh haffüer gisert hende noget
inodd.

fol. 27b

Beviende Hanns Lärredsen, at ungefehr.
for femt aar forleden, daa haffde
handt en liden hündt, denn bleff
den agter part welsagen. i sengen
hops hanns qüinde, saa den döde
nogenn skündt der epsher. och
strags bleff hanns qüinde, siugh.
och sidenn ingen hellbredt haffde.
Mennis handt ingen sagh. gaff
nogenn.

Niels Skabo
og hans qüinde
Maren Forlsdatter

Peder Gundersen, prouffuit. at handt
höerde höerde aff Hans Lärredssens
qüinde, at hün sagde Anders Hening=
sens qüinde. haffde klagedt for kende,
at offerigheden haffüer forholdet kende
sine peninge. som bleff fünden i
Welfnes. Lärredt hannses qüinde dj
haffüer soer misstamke. Skill edher
for det beer, der fandtes hops penge
Lärredt Andersens qüinde, och soerde
hün künde ingen skoldomb. Mens,

1/2-1626

fol. 276

sagde hün, for denom her neder vedt
sranden. will iegh inddet süerge fore,
süared Thorbor. det sömmer icke Edher
at sige, süared hün iegh siger, det ichon
till digh.

Ydermere proffüel. Peder Gundersen, hanns
güendes ord, at Jens Lauridsens güende
klagede sigh. at hün ingen hellbredt
haffde hafft. siden hün komt i skreke.
medt Niels Schüffboü. och icke hafft
andret endt wloke. paa sigh. och. sine
bönnen.

Herrmandt Dirichsens Anne, bekiende. at
hün hörde aff jenns Lauridsens Margrebe,
at hün sagde, en spaa güende, wbaar
her i byenn sagde thill kennde, at
hün woor forgiort aff en throllgüende,
och hün ingen raadt künde faa,
wdenn hün künde faa en anden,
der künde sage det aff hende igienn,
fordi der laa en brandedt throllt,
och süffüed paa kenndes föder.

Samme ord, at haffue hör. aff jenns
güende, for: s: Margrebe, bekiende
Jahann Kandygers güende Kierbenn,
som woor sküende mendt aff raad-
stüffuen. nu thillkends. nemligh Knütt
Olben, och Giert Gierben, laugresmendt.
Ydermere haffde hün och for hende be-
klagedt, ingen hellbredt, at haffue

Nils Skabo
og hans güende
Maren Povelsdatter

1/12. 1626
fol.

haffte. icke heller enden hün. eller hendes
börnn. at haffue skreffuist. sidenn hün
kom i skrebe. medt Niells Schaubouff.
och hanns giinde.

fol. 28a

Belangende den krauffue Maren Schaubouffs.
schulle haffue hendests hofs Knudt
Suarffuers giinde omb julle afflenn,
nest forledenn. och hün icke er mot i
egen person, ehr billfunden paa
mandagh foerstkommende, at möde
personligenn at suare thill sin sagh.

Niels Skabo
og hans giinde
Maren Povelsdatter

Medte Guldsmedts waar indseffnit.
sin sandhedt at prouffue. huadt
ordt hün haffde hørt. aff Hans
Schreders. Der thill hün suaredt her
for rederi hün icke enne haffde hørt
dj ordt. men andere giinder flere,
som waar Peiker Contrafiuers Margret,
Olluff Saingmesters Thore, Ellise Weffuers
och Maren Schreders. Naar dj bliffuer
loutige seffnit, saanill hün och
bekiende hies ordt hün haffuer hørt,

1/12. 1626
fol. 28b

Anno 1626 den 11 decembris, paa Raadstuf-
fuen, offueruerinde, Soffren Jensen.
Niells Høgh, borgemester, Berendts
Berendtsen, Wellemb Joensen. Siendts

fol. 28 b.

Hansenn. Anders Rosenou, Niells Wemb
raadsmændt, Thorms Søffkenssen raadts=
mandt och byeforügedt,

Långrebedt,

Gjertt Bror,

Peder Hollmb.

Hanns Corbsenn.

Knütt Allsenn.

Jahann Bagger.

Thomas Christophersen

Poffuul Hansen.

Osben Wellenssen.

Willems Andersenn,

Berendt Berendspen.

Dines Hendrichsenn.

Hanns Lauridsssen,

Nils Skabo

og hans giinde

Maren Paulsdatter

fol. 30 a.

Knütt Svarffuer, haffde ladet i rebe
skuffne, Niells Schauffbouff. och hanns
giinde, at höre paa proiff och
vinderbiurdt. Först Ellffe Welfuers.
for huadt ordt hün haffuer höert aff
Hanns Schreder.

Daas bekiende form: Ellffe, at nün nedd
forgangen. markendt, waas Maren
Schreder i byen, och som hün imodts
afftenen, wille draze aff byen, füllde
Ellffe hennde still skranden, daas
hörde hün, at Hanns Schreder, sagde
om Maren Schauffboes hamndt, saae
hennde, Guds bedalle digh for mig.

Mete Güllsmedts. bekiende, at midler

11/2. 1626
fol. 30a

sidd, Hanns Schreders qüinde. s: Thorbare
laa siugh. gik hün. som andre nabou
qüinder, indt skilt hende, da hörde
hün bit och offle, Hanns klagede, sigh.
at hanns qüinde waer forgiort, och
kast out paa,

Nils Steabo
og hans qüinde
Maren Povelsdatter

Kierstenn Johann Kandykers qüinde
proiffuel och bekiende samme ordt,
ydermere bekiende hün epther stoffne
sedell, paa sin egen vegene, at dj
waer i brede lillsammen. om nogen
ordt Maren om hende schulle haffue
sagt, paa skridie aar forledenn.
Och der Kierstenn spurde hende hior:
fore hün sagde saadanne ordt om
hende, at hün schulle haffue sagt,
och bedet skilt Guds i himelen dj
alldrigh schulle faa sildd her i byenn.
Suaerde Maren hende, min mand
kommer aff kirken. saa schallt du
faa schamb. siden waer dj iche
sammens. forendt nu forleden aar.
om depe siden, fiorsen dage for juell,
daa haffde Kierstenn brennduin for
hender, at brende, komb Maren ind=
skilt hende, och bödt gud ^{paic.]} maren,
suaerde Kiersten Guds seque digh.
Spurde Kiersten huadt hün wille,
eptherdi hün saa besönderligh kom
paa den sidd, suaerde Maren igh

11/12.1626

fol. 30a

wille kiöbe noget kiödt. Daa sagde
 Kiersten di haffuer iche kiöbt kiödt
 hop of forinden en gangh. siden wii
 komb hidd. Jegh haffuer inddebt kiödt
 daa gik Maren wdaff døen, och sagde
 for well, suerede Kiersten for fanden
 i woldd, thog saa jlldt brand aff
gruen och kabe epther kennde, och
 sagde iegh haffde heller seet en anden
 end digh. Och som hün haffde
 forbleuet 1/2 kand aff brenndüinet, bleff
 det strags Maren gik wdt, forderffuit.
 och sür som en möpe. saa hün
 iche fick gaast aff en halff phs
 korn. wden for 18/3.

Nils Skabo
 og hant giinde
Maren Povelsdatter

fol. 30b

Söffrenn Smedt, och Peder Gundersen. be-
 kiende wdi beschickelseis, at haffue
 hoert, aff Lipsbet, skilholinde hoffs
 jenns Larvidsen. at hün haffde seet
 Maren Schänboiffs sende illd affuer
 Knuds Svarffuers sidste barn, der det
 stodd ligh. Saa hün sogh küll, och
 heffle spaanne, aff ligkiesten waer
 heffledt, och laa paa güllffuit, och
 sende jlldt der wdi, aff liuset, som
 stodd paa liget, och blebe der wdi,
 samme tidt sadt Lipsbet wedt
 enden paa ligkiesten, och Knuds
 giinde sadt i sengen,

12. 1626
fol. 306

Milo Skabo
og hans qvinde
Maren Povelsdatter

Wendell Glasmagers bekiende, at hün kom
indt till Knudt Svarffiers Anne, da
klagede hün sigh ynkelig. och elendig.
at hün sadt lige som baden waar
roffuet fra hende, hün wiste icke hür
des gik till sidem hün kom i breke
medt Niels Schauböiff omb den hündt,
klagede da och for hende hürledes
Maren Schauböiffs siende gangh. haffde
shendt jldt aff hüseds, som brende
offuer siende hendes börns ligh.
Och der skilt at haffue saget asche
och knoll. aff gruen, och heffle spaane,
som laa paa gülfuet. och er
kommen aff ligkieserne.

Samme ordt prouffuet Haldinords
Anne, at haffue hört, aff forne Knudts
qvinde, samme sids,

Olluff Vipper bekiende, at hamndt,
en gangh. for s: Wibred. schulle slaa
sildt sammens. som Maren Schauböiffs
haffde lagt, och waar Maren samme
sidd hof at schulle forhøye sildenn.
och sildenn icke waar ret lagt,
hüorföre hamnd icke wille sla(a)
silden siltsammens, mens sagde
Wibred det, och thogh sonden aff
en sonde sildt, och lodt denom
see hürledes rümperne, och hofderne
hengde wdt, lagde saa thret offuer

12. 1626

fol. 306

sildden igjen, och wille gaa bort, daa
 sagde Maren Schaibouis. du schalld faa
 schamb. Siared bluff. haff det siellff.
 Thogh saa sin lingsell och gik bort,
 noyenn stundt der epther paa
 sommeren, sich handt schade paa det
 ene øye,

Thannes Christoffersen, och Johann
 Fredrichsen, epther beschickelse. prouffied,
 at haffue høst, aff. Lipsel. hofs Jens
 Lauridsen. at hün bekiende, en gangh.
 at schulle haffue baget en dagh. for
 Maren Schaibouffs. mens hün waer hofs
 Peder Hoffmandt, ochsomb hün komb
 noget paa dagenn, indskill Maren,
 daa haffde Maren, en fadd medt
 noget illdt wdi, och saa alldt
 haandt smaa krat, omkringh fadenn,
 som hün icke wiste hüdte det waer.
 och Maren stodd och bleste der adt,
 daa bleff hün saa forferdet, aff den
 siim, at hün waer nehr daanidt,
 saa hün strags gik adt døen
 igjen, och laldt indskilt Maren.
 Sidenn om andenn dagen kom hün
 didt och bagedt,

Waar och indsteffned Frandse Mareba,
 och hün icke er i byenn billedede,
 menns haffuer sin silholdt paa
 Jederenn.

Nils Skabo

og hans giinde

Maren Povelsdatter

fol. 31a

12. 1626

fol. 31a

Thill alle forskreffne prouff och windesbiurdt
kaffier Niells Schaibou. och hans giinde,
saaed thill wedermalls thalle,
och waas Niells Schauffbou begierindes,
at forne Knudt Suarffier, denom sin
sillagde beschueldingh. maake louligen
offuerbeise, eller strafes derfor epther
Noriges loigh. Begierede her paa
endelige domb.

Nils Skabo
og hans giinde
Maren Foxledeller

Och saade forne Knudt Suarffier.
epther forberorte leiligheds prouff och
windesbiurdt, sin sagh thill giuds i
himellen. och thill dommeren. och
begierede i lige maader domb.

Bohr denne sagh opdagen thill epther.
skredende dagh giell, at prouffuen,
da kandt giore dieres boger edt, och
werre samblige sillsede, wdi bege
parternes neruerelse, och paahier,

21/12. 1626

fol. 34a

Anno 1626. S: Thomas dagh. paa
Raadstoffuen, offueruerinde, Soffrenn
fensenn, Niells Hoigh borgemestere,
Berendt Berendsen. Wellem Joensenn,
Siendt Hansenn, Thorm Soffrenspenn.
Anders Rosenou, Niells Wemb. raadsmendt,
samt mieninge, borgere, och indianere,

nå i byenn tillbede waar,

Niels Schånboiff, er fremkommen, och
 waar et sandferdige schaademaall, be-
 gierendes, hvor skill hanom er giffuen
 giensuardt, aff mieninge borgerschab. och
 længbedt, at dj icke wiste at giffue
 hanom schaademaall, förendt handt
 erblev sig, for det hand svedt, i
 byens bogh fore, menns hand
 grander nemligh Olleff Sagmester,
 Jacop Schreder. Hans Tønermand sagde
 for dieres personer, indbedt at haffue
 at beschüdde,

fol. 34b

Sammeledes er Knudt Svarffuer, fremkom-
 men och waar sit sandferdige schaadts-
 maall, begierende, paa sin egen, och
 sin giendes wegenn, och sich
 schaadtsmaall, aff mieninge mandt
 det som gaad waar. paa sin. Sampt
 hanns giendes wegenn,

Thillspürde forne Knudt Svarffuer mieninge
 mand som tillbede waar, om dj
 icke haffde høert, Niels Schånboiff,
 werid i et ont rögte, förendt, handt
 kom i breke medt hanom. Hvor
 skill mieninge mandt suaredt,

Niels Schånbo
 og hans giende
Maren Sorelsdatter

2/12. 1626
fol. 34b.

at di iche kinde benegte, jøu nochsom
at haffue hørt røgle, om Niells Schaubou.
mens giidt maake vide, hiads sandhed
waar der om.

1/1. 1627
fol. 38a.

Anno 1627 den 11 januarj paa Raadstøffuen,
verierinde, Soffren Jensen. Niells Høgh
borgemestere, Perendts Perendtsen, Sündt
Hanssen, Anders Rosenou, och Toriell
Knudsen raadsmendts,

Længrebedt,

Jahan Fredrichsen.	Knudt Olfsen
Thommes Christophersen	Claus Olfsen
Jesper Christensen	Hanns Corssen
Gierk Brøur.	Soffren Torkealdsen
Hans Lauridsen	Willemb Andersen.
Willemb Parkelands,	

fol. 39a

Hanns Lauridsen haffde ladet indskreffne
Anne Christens Laker. Niells Falipens
giind for hendes sandhed at vinde
och bekiende, vdi Niells Schaubouffs sagh.
Das bekiende och bilsodt for^{ne} Anne,
at trej roger förendt hans Lauridsens
giinde Thorbor døde, kom hün en söndagh

11. 1627

fol. 39a

Nils Eskabo
og hans giinde
Maren Poulsen

[Sjætkonen Gündelle]

som Hanns waer i kircken, indbill
 Thorbore, da sagde forne Thorbore, mon
 iegh iche kand faa den spaa kiøne
 nemligh Gündelle hid til migh.
 Sagde forne Anne, at hün ville gaee
 epsher kinde, som hün da komb bill
 forne Thorbore, sagde spaa giinden bill
 hender. at hün waer forgiørd aff en
 mandt, och der waer brej steder
 galler lagdt i hendes huiuffs. Den
 ene waer hün kommen offuer, och
 den waer agledt hendes mandt Hans
 Læwredssøn. och iche hender,
 ydermere sagde hün at inden den
 sidste dagh i den maanids, bleff
 hün død der epsher. Hüllkedt scheede
 lige som hün spaaede,
 dese bekreffedt, Anne wedt boger edt,
 Fremdeles giørde Magdelene Mogens dakers
 boger edt, och proffindt, samme ordt,
 Jems Læwredssøn bilsperde Niells
 Schæmbøe for rebenn. om handt alldrigh,
 haffde haffde brete, medt hanom.
 Daa bekiende baade Niells och Jems.
 siellff. at de haffde ^[sic.] hagt brete bill-
 sammen. om en pünder,

fol. 39b

Hanns Læwredssøn. Peder Hoffmandt,
 Anne Niells Talisens giinde, Peder Gundersøn,
 Harmand Dirichsens Anne, Ellffe
 Weffners. Meke Guldsmedts, Olluff Kipper.

11. 1627
fol. 396

Vierstenn Loffrens dater Johann Wandgysers
quinde, Wendell Glasomagers, givende en
huer for sigh. wdi serdellesheds boger
edt, och der vedt, becreffted deres forige
windepsbiurdt, wdi Niells Schaubouffs,
och hans quindes sagh. epther thing-
bogens indhold,

Sammeledes Mikell Kippers Anne, Stadferde
de ordt hün sillforne for Hans
Corcken, och Knud Olsen, wdi be-
beschikellpeuifs. epther tingbogens for-
meldingh haffde sagt,

Lisebet Christophers dater vedt boger
edt, becreffted, de ordt hün for
Loffren Smedts, och Peder Gundersen,
proffuit haffuer. Jsem i lige maade
becreffted hün dj ordt, hün sillforne
for Thamis Smediker, och Johann
Fredrichsen, bekiendt haffuer epther
tingbogens formeldingh.

Godt Niells Schaubou, och hans quinde
Maren sill wedermaalls alle, meruinde,
och hörde paa alle fore prouff. bliff
wunden, och soerne, och denom
derjmodt iche erklere kunde,

Dernest bliff parterne paa begge sider
sillspurd om dj haffde flere windeps-
biurdt i denn sagh. at fore, huorkill
Knuds suaredt, at handt iche

Niells Skabo
og hans quinde
Maren Povlesdatter

11/1. 1627
fol. 396

ni paa denne sidt haffde flere,
men Niells Schaüboü säaredt, at handt
ingen haffde,

Epther forschreffne proüffs förhör. sade
Thorn Löffrensen paa kongh ma: wegenne,
wdi aldt rebe, om förne Niells Schaüboü,
och hans qüind ike bürde borgenn at
bliffue, eller borgenn stille, indbill
sagfens wddragt, och endelige dom i
sagenn,

fol. 40a

Niils Skabo
og hans qüinde
Maren Forlsdatter

Der skill Niells Schaüffboüff säaredt,
at handt ingen borgenn haffde at
stille, men handt och hanns qüinde
wilde sielff borgen were. Och epther
debe förne Niellses säardt, bleff bye-
fogdenn bilsagdt, denom fengpseligenn
at förnare,

Saa er for retenn sillneffut, eptherschreffne
segs mends som er Jahan Fredrichsen.
Thomnis Christophersen, Jesper Christensen.
Hans Corpsen, Claus Olpsenn, och
Löffrens Torkeildsen. medt byefogdenn
at registrere, Niells Schaüboüs boüff paa
en ret, och dom i sagenn epther
byefogdenns begieringh paa kongh ma:
wegenne,

Löffren Smedt och Peder Günderspen
komb her for retenn, och fulldkommelige
sagde denomb at wille borge, for

1/1. 1627
fol. 40a

Knudt Luserffuer jndbill lough och domb
vdi denn sagh. var gangen Niells
Schaubou och hanom emellem.

1627 den 9/1. 1/1.
og 23/1. behandles en sag med
Niels Skabo søn, Anders Nielsen
Skabo, for slagemål forårsaket
ved rølgjord om hans
foreldre, som altså mistes
de under rettsforfølgelse. Saken
med Anders er avbrutt. Sarskilt.
T.L.

1/2. 1627
fol. 42a

Anno 1627 thenst 1 februarii. paa
Raadsloffuen nærerinde Søffren Jensen,
Niels Høgh. borgemestere, Berendt
Berendsen Wellem Joensen. Siendts
Kanssen. Anders Rosenou Niels Wemb.
Poull Knudsen raadsmendts, Poull
Hansen fulldmeglige i byfogdens skeds,
Længredsted,

Niels Skabo
og hans giinde
Maren Povlodatter

Christen Gundersen.	Jesper Christensen
Jahan Pagger	Knudt Olsenn
Hans Corbsen	Søffren Forkeldsen
Thommes Smediker	Dimes Hendrichsen
Gierd Brovis.	Feder Holm
Claus Olsenn.	Wellem Andersen.

Anders Kanssen Kongl. ma: foeseds, i
Ryefølleke, fulldmeglige i den goede
mandt beupherrerens fræuerellpe, epsher
hans schriftlige Sedels indholdts.
lest och partiquit, er tillreffnt
Christen Gundersen. Jesper Christensen,
Feder Holmb. och Hans Corbsen. at
sententziere och dømme medt
borgemester och raadts, vdi Niells

1/2. 1627.
fol. 42 a.

Schaubou. och hans giendes sager,

5/2. 1627
fol. 43 a

Anno 1627 Senn 5 februarj paa Raad:
stifffuen, offuerriinde, erligh och wellb:
Hendrich Billes fulldmeglige, Anders Hansen,
forigedd i Byefoelke, Soffremm Jensen,
Niells Bogh borgemestere, Berendt Berendsen,
Willemb Joensen, Anders Rosenou, Niells
Wemb, raadmendt, Pönell Hansenn,
fulldmeglige, wdi byefogdens stedt,

Nils Skabo
og hans giinde
Maren Lovelsdatter

Længrebedt

Gierb Broer,	Christen Gundersenn,
Feder Bollm ^{Soffren Hansen.}	Jesper Christensen
Claus Olbsenn. ^{Fiostell Jensen.}	Thomas Christophersen
Hanns Corbsenn. ^{Anders Jensen.}	Hanns Læridsen.
Knudt Olbsenn. ^{Soffren Forkeldsen.}	Willemb Andersen.

Byefogdens fulldmeglige Pönell Hansenn.
loft for rebenn fremfore enn giendes
personn. avedd nafn Giindelle Federf.
datter. som nu forledenn sommer, her
i Scharanger. haffuer gifffuet sich wdt
for enn spaa giinde, kiudt hende
witerlige waar. om de ordt, epther
henneds mündt er proffuit, fierst om
Hanns Læridsens giinde, dernest om
Jenns Læridsens giinde,
daa bekiende for: Giindelle, at hün

[spilkenen Giindelle]

5/2. 1627
fol. 43a.

Nils Skabo
og hans giinde
Maren Povlsdatter

[Spikones Giindelle]

komb indt skill jenns Lauridsensens
giinde, daa Blagede hün sig, at der laa
noget hofs kennde, spurde om hün
künde see det, särede hün nej moder,
iegh kanndt ikke see det, wdemn iegh er
her i nat, om natenn komb en
indt skill, jenses giinde, som en lidenn.
soert skyge, som en soert dreng, och
krib ronder sengbled skill kennde, och
jenses giinde souff, samme tidt,
mens epher at hün lengi haffde
benegdet, indedt at haffie sagt om
Hanns Lauridsensens giinde, at der waar
kaet ont paa kennde, eller at hün waar
forgioert, daa sagde hün at hün
künde see der waar sat ont i gaar-
denn, saa at der stodd enn soert
skygge i forstiffuen. som en soert
drengh. Mens benegdet indedt
at wide aff dj gallder. der schulle werre
nedsat, som skillborne epher kenndes
mündt, er om proffuist och nu for
hende aff singbogen bleff oplest,
ydmiere bekiende hün, at hün künde
see Hans Lauridsensens giinde Thorboe,
schulle dö, fordj hendes hamb sads paa
hendes föder i sengenn, som enn brün
föigell.

fol. 43b

Sammeledes bekiende hün och de ordt,
Harmand Dirichsens Anne, och Johann
Kandgybers giinde haffde proffuist epher

5/2. 1627

fol. 436

Jens Lauridsensens quindes ord, om
hende, efter tingbogens indhold.
Endnu bekiende hün. at haffue sagt, s:
Laurids Lauridsen. der handt case saa
lengj singh. at handt icke kunde dö
i de hünne hand iboide paa Skagen.
fordj hün kunde see et siin hofs hamom.
som et lidet madts dreff. eller hoffue
broldt, och efter at Laurids er
bleffuen boaren i et andet hünff, er
handt död om anden naden der efter.

Nils Skabo
og hans quinde
Maren Povlsdatter

[Spåkone Gündelle]

For resemn waar och aff bemelte Pörell
Hansen fremfoerd, Niels Skabois
datter, Karen Niels datter, som sagde
at forne Gündelle, haffde spaaet
mange folk paa Jderen, paa
Hognesteds, och alle dj quinder paa Timmb.

Hvilket forne Gündelle icke benegte,
mens sagde at hün kunde see paa
de skärer der gik inden i haanden,
om dj der skulle giftes hüsdt heller
dj skulle, haffue en drengh. eller en
hoffstold. Sagde sigh aff ingen
raadant, at haffue lert, mens
waar födt der medt,

Forne Karen Niels datter bekiende at
denn dagh hendes foreldres bouff
bleff opschreffuen och registerit, sagde
hün at hendes moder waar wschiult.

1/2. 1627
fol. 73 b.

digh. menn schulle hün brendes daa
schulle der dends brendes i Stavanger.
som waar mere gredendes wdi, ends i
hendes moders döds, och tillfome haffde
verrit beröbt, och sagde Karen
dele at haffue sagt epther hennedes
moders egenne ordt,

fol. 44 a

Nils Skabo
og hans giinde
Maren Povelsdatter

Knudt Olffsens giinde Margrete
Pederdatter, waar indskuffnit hennedes
sandheds at wände och bekiende,
hüadt ordt hün haffde höert aff
Karenn Nielsdatter, daa bekiende
hün i forne Karens egenne nærverelse,
at forne Karenn kom indbill hennede,
enn söndagh morgen. och wille
sellge hende noget meell, och som
Margrete haffde kledt sigh. och wille
gaae till kircken, spürde Karen hende,
om hün wiste indbett aff Knudt at
size, enken handt waar leffuend
eller dödt, eptherdij handt haffde
verrit saa lengj boerte, suarede
Margret nej. och sagde till hennede,
jegh haffuer hört du kannd wite
nogit om saadant, widsstü noget
om hanom da sigh migh det, och
liuffuer du for migh. da schall jegh
alldrich lide digh sidenn. Dermeds
gik Margrete i kircken, menn
samme dagh epthernidagh, der

fol. 44a

klokken waer sou, kom Karen indhill
 hende igienn. och sagde iegh er nu
 rijsere, endt iegh waer i stedd,
 Knudt er fridsk, och well bill pap.
 och skader sled indtedt, och inden
 fiorden dage her epher kommer
 hanndt hiem i hans huiuffs.
 Och bekiende forne Margrete, at
 thorpsdagen. epher samme 14 dags
 dagh. dernest epher kom hannd
 hiemb. Dele forskreffne Margrete
 nu wedt boger adt bekrefftedt, och
 stoddt forne Karenn bill wedermaalls
 alle, och sagde hennedes moder haffde
 sagt hennede dele om Knudt Olsens
 tilighy.

Waer och indskreffnit Frandse Marete,
 och epher som hendes blagt billforne,
 epher tingbogenn er prouffiedt wedt
 siende mends, saa sagde hün nu
 wellff, hiorkedes. hennedes dater waer
 kommen i brete medt Niells Skauboiffs
 sonn. der hün en gangh. baer wedt:
 op. for kamndgyseren, fra bispens broge,
 at hanndt nogle gange kallde hennede
 en siuffs unge, och sagde at hennedes
 moder. haffde staaedt en koeff. fra
 hands moder paa jederen. Daa
 kom pigen op grede och blagedt sigh
 for hennede, saa gik forne Marete

Niels Skabo
 og hans giinde
 marens Douledatter

5/2. 1627

fol. 446.

Mils Skabo
og hans qvinde
Maren Poulsdatter

medt skill Niells Schaubou. och kom i skenderij medt honom. at hanndt gik strags boert och fisch hennede sat hofp byeforgdemn, den hidd Pouell Hansen, och maake verre der trej dage och neber. Oe dage for paarsche kom hün vdt igienn, sidenn bridie paarsche dagh gik samme hendes dater, och saabeds gaden vdenen for Jahan Kannngykers doer. Som hün gik och fiiedt fisch hün slich enn spreke och pin, vdi allde sin liff, saa der strags paa stedenn rands völl en pake wands aff hendes omünndt, vddaff en heffuells kom i den enne kindt, saa de maake bere hende indt, och lige hende paa en sengh. Der ragte och stragle hün sigh. saa den ene lemb. maake gaa fra den andenn. Haffde sidenn en meget wonatürlige siingdom fra dends hidd, indskill s: Mikells dagh, döde hün, och midler hidd hün haffde onnd, siger forne Maresse, at haffue verrid hild Wellemb Joensens at gamle silledt, och Maren Schaubou's lagde silledt, sagde Maren sil forne Maresse, och slough. henderne hilsammen. haffuer du iche faaeds skam. da schallt du faa,

5/2. 1627
fol. 44b

Och er byeføngden, forne Pöiell Hansenn
aff welcke leenpherrrens fülldmezdige, be=
melle Anders Hansenn, paa ko: ma:
och rebens wegenn, befaledd, at haffue
forne Gündelle, i gnoods foruaringh,
Skill wider bescheedd,

6/2. 1627
fol. 45a

Anno 1627, thendt 6 februarii paa Raadslof:
fuen, offuerierinde leenpherrrens fülldmezdige,
Anders Hansen føngedd i Byefollke,
Söffrenn Jensenn. Niells Hoogh borgemezdere,
Berendts Berendtsenn, Willem Joensenn,
Anders Rosenou. Niells Wemb raadsmendts,
Pöiell Hansen fülldmezdige i byefogdens
scedt,

Længrebedts

Nils Skelto
og hans giinde
Maren Poulsdatter

Christen Gundersen	Jesper Christensen
Gierdt Perou.	Söffren Torbedtsen.
Jahan Fredrichsen	Knuds Olpsen.
Peder Holmb	Hanns Lauridsen
Cläns Olpsenn.	Thomas Christophersen
Peter Reimerbs.	Willems Anderssen.
Thorkelld Olüersen	Anders Jensenn.

Niells Olpsenn Skolmester. waer indseffnit
hanns sandhedt at prouffue och bekiende
küads ordt och blagemaall. handt
höerde aff s: Læredts Læredtsen, der

[Sürlands Allin]

6/2. 1627

fol. 45a

Nils Skabo
og hans quinde
Maren Povlesdatter

[Sverlands Ellin]

fol. 45b

handt i hans siugdom klipet hans
haar aff. Da bekiende for^{re} Niells
Ollpenn, at 14 dage førendt den s:
mandt døde, waer handt hofv hanom
och efter hans begieringh klipet
hans haar aff. Da klagede handt
for hanom. hioreledes handt waer
kommen i skreke, med Hanns
Sverlands Ellin, en gangh handt kom
hiembt aff Erfiordt med sildegarnn,
om en baadskode dj haffde der i
strandenn. Hanns skode hemmes
baad wdt, och drogh sin op i
stedenn igien, da bruede Ellin
hanom. och sagde du schalt faa
skam derfor, naar din baad er
fanden j woldt, saa schall min
baad staa der igienn, sidenn
denn dagh och sidt, sagde handt sigh
alldrigh at haffue hafft hellbredt,
och lodt Niells see saa meget. som
en kande blodt, der waer komen
aff hanom. Sidenn om afflenen,
och sagde inden anden dags morgen.
kom lige saa meget aff hanom
igienn, klagede derhoffs at der
fandtes en sob lim och en kipe
bandt silsamens bünden, stücken
offuer hans gaddor, emellen wegenn
och boerdsagenn, som handt lodt
brende op. Sagde och at der waer

6/2. 1627
fol. 45b

ingen raad, handt erkennkünde triffies,
eller do i de huipe. menns begieret at
komme i Thorgierdt Thoerdsens huipe,
eller i et andet huipe. Andenn naken
epther handt kom i Thorkelldt Mallers
huipe dode handt,

Anne Christensdatter, Niels Kaaberflars,
gunde, bekjende, at Laurdts Lauridsen
i hans siugdomb. hin nogle gange
waar hoffs hanom daa haffde handt
shuiffuell, paa Surlands Ellin, at hin
waar aarsagh i hans siugdomb. och
spurde hin hvor handt kunde, det
vide, sagde handt joi Niels
Skambouffs dater Karenn, haffuer
sagt migh det, at hin haffuer best
omt paa migh. Spurde Anne, om
hin da icke kunde sage det aff hanom
igjenn, eptherdij hin kunde sige hanom
det, svarede handt nej hin
loffuede at komme igjen, och kom
icke, och klagedt handt at
Surlands Ellin, haffde hennedt enn
sob limb op offuer hanns gad dor,
i et kippe bandt, daa spurde
hin, om Karenn wiste och saa
det, sagde handt ja, sagde der:
hops at handt indbest sagde
hennede der aff billfome, med
mindre Maren, haffuer sagt hennede

Nils Skabo
og hans gunde
Maren Povledatter

[Surlands Ellin]

½. 1627

fol. 45b.

Nils Skabo
og hans giinde
Maren Povlesdatter

[Surlands Ellin]

fol. 46a.

noget der omb.

Waar forne Karen Niells dater, for reben
billsede, och sagde hendes moder haffde
sagt, hende, at Surlands Ellin haffde
forgiort forne Laureds. Hiilket hendes
moder, nu billseds, at haffue sagt
det epther Ellins egen ordt, bekiende
och forne Maren Skabo, at haffue
sagt di ordt hendes dater forne [sic.]
om hende haffde bekiendt nebehollende
raadsuffue stillforme, sammeledes
bekiende hün at haffue sagt hendes
dater Karen. aff denn sob limb, och
det kipe bandt, och det epther Ellins
egenn ordt,
endt bekiende hün at haffue sagt,
Karen, hendes dater. om Vinids
Olsenss hjemkomst,

Sagde forne Karen Niells dater, at der
hün gik vds fra s: Laureds Lau-
ridtsen, spürde Surlands Ellin, hiadt
hün giserde hoffs hanom. Siaredt
hün igh giserer föye hoffs hanom.
fori sagde Ellin en giast giserer
dü, hiadt siger hannd om nigh.
Siarede hün hannd siger indbedt
gaat omb digh. hand siger dü
est aarsagh i hans siugdome, och
haffuer forgiort hanom.

Knudts Olfsens giinde Margrete Pedersdatter
 prouffindt at forne Karen Nielsdatter, kom
 indbill hende, och gik fra hende ind-
 till Læredts. Kom saa fra hano
 indbill hende igien. Spürde Margrete
 hvor hende luges om hano. Swarede
 hün, nigh luges ret jllde om hano.
 handt er forgiort, swarede
 Margrete güdt betiare nigh. schall
 iegh throu der er nogen schill
 saadant handt giere, jou sagde
 Karen, faa dj schamb. saa sandt
 dj er bill. Sagde Margrete, hün
 er det daa, ehr en i byenn, eller
 uden, paa denne side waagenn,
 eller paa hin side, swarede
 Karen faa hün skamb, hün er
 iche ret langt boerte, spürde
 Margrete hün ehr det da, sagde
 Karen anden gangh. faa hün skam
 hün er iche langt boerte, du
 saad hün iegh lalled medt der
 iegh kom her indt, swarede
 Margrete iegh saae du lalled, medt
 Sürlands Ellin. Ja sagde Karen,
 dem samme thrould dieffuill ehr
 det, hün haffuer forgiort hano
 medt en söt limb, och et kippe
 bandt, hün haffuer sat offuer hans
 gads döer, och folke naar dj finder
 noget saadant, er dj saa fremfüsen,

Nils Skabo

og hans giinde

Martin Poulsdatter

[Sürlands Ellin]

6/2. 1627
fol. 46a

fol. 46b

Nils Skabo
og hans quinde
Maren Povlsdatter

[Surlands Ellin]

at di straxt kaber det paa jllken, och
brender op. Der Læredts fandt dete,
kaber handt det paa jllken. och
puste och bleck der vnder, da fiek
hand sin skaade, mens naar di fandt
saadant, skule de kaber bort, och
spøte brej gammgh der epsher saa
schade di indbedt der aff. Sidenn
gick Margrete indbill Læredts,
daa hermede handt samme ord
for hernde,

förgem Adamsen prøuffuēt, och bekiende
at handt lit, och offte, och miestenn
huer dagh. besøgte denn salige mandt
i hans siugdomb, da klagede handt
allidit och sagde, den forbande
sherolddieffuēt, Surlands morenn.
her offuer hūn haffuer forgisers nigh,
hūn er aarsagh i denn pin och
sprek, iegh lider, for det er ingen
naturligh siugdomb, iegh haffuer,
sidenn iegh kom i breke medt
hernde, om en baadt her i stranden,
haffuer iegh alldrich hafft enn hell-
bredt stundt, der epsher, siger
förgem sigh at haffue draget aff
byenn, der handt komt hiemb
igiem, och handt daa komt till
hanom. Daa sagde handt at
haffue faadt wiipe kundscha. om

1/2. 1627
fol. 466

des handt sillfome haffde sancke omb.
 hiordes Niels Skanbouffs dater Karen,
 haffde spædt hans grande giinde,
 naar hendes mandt schulle komme
 hiemb. Hün haffde och sagt hanom.
 hiordes denn skrolddieffuel Surlands
 moren haffde forgiort hanom.
 Ydermere sagde forgen, at hannd
 den sidt, sauellsom sillfome hörde
 hanom alle om den sob limb och
 det kippe bandt,

Niels Skabo
 og hans giinde
 moren Forloedatter.

[Surlands Ellin]

Horken skoemagers giinde Elline Hanf-
 dater bekiende at haffue verrit hofs
 Lauredts tiende gangh. presten haffde
 besøgt hanom. sauellsom nogle
 gange sidenn, da hörde hün at denn
 s: mandt klaget sin ringdomb
 paa Surlands Ellin, hün haffde
 giort hanom det paa,

Samme ordt proffuit Ingeborigh Davids
 dater, bekiende derhofs at Lauredts
 döde i hendes hiuff, anden natenn
 epther handt kom der indt, och at
 hand sillfome bræde aff hans egen
 hiuff,

fol. 472

Forschreffne proiff, och windspærds,
 haffuer mi samtlige stadfæstedt dieres
 bekiendellpe vedt boger eedt, i forne
 Elline Surlands och Karen Niels daters

1/2. 1627
fol. 47a

Nils Skabo
og hans giinde
Maren Povlsdatter

egen nærverrelse, och paa hør, och
erklæret Elline sig. alldrig at haffue
verret i brete medt s: Laurids Laurids:
senn, jblant andre ordt Surlands
Ellin, och Karen Niells dater, er emellem
falden. sagde Karen skill Ellin iegh
haffue saa offte seet din dieffuell,
och badt hende spørge Oluff Kinnerp:
ens Kierstenn, huad hin giorde medt
hendes drengh.

10/2. 1627.
fol. 47a

Anno-1627- thenst 10 februarii, paa
Raadskuffien, nærverinde - - - - -

Denn sagh medt Niells Skauboiff. och
hanns giinde Maren Schauboiffs. er op:
sagen skill doms, jndhill den 22 feb:
messkommende,

22/2. 1627
fol. 47b.

Anno-1627- Den 22 februarii. paa Raad:
skuffien, offverierinde, lensherrens fulld:
mege Løffren Pederpsen. Peder Raffin
længmandt, Løffren Jensen, Niells High,
borgemestere, Berendts Berendtsenn, Willemb
Joensen. Svends Hanssen, Anders
Rosenou, Niells Wemb, Poull Knudpsenn,

22/2. 1627
fol. 47b.

raadsmedts, Christenn Gundersen Jesper
Christensen, Teder Holmb. Hans Corbsenn,
Længrebesmedts, Thorm Løffrensen kongh
ma: byfogedd,

Gjert Provir
Poull Hansen.
Kniidt Olbsenn,
Willems Andersen.

Nils Skabo
og hans giinde
Maren Poullsdatter

Denn sagh, medt Niels Schaubouff. och
hans giinde Maren Schaubou, er dj
endnu en huer i serdellesheds, tillspurt,
om dj wisde denom, noget bill befrells-
ningh. inodt de windesbiurds, och
Blegemaall, offuer denom er gjort,
och dj indledt haffde wdenom, dieres
egenn benegbelse, ic hellder dj noget
wille were bekiendt, thj er sagen
endnu fremdeles opdagenn bill paa
mandagh forskommende, - - -

27/2. 1627
fol. 50a

Anno 1627 denn 27 februarj, paa Raad.
stoffuen, offueruerinde, leenpherrens, fulldt.
medtize Anders Hansen. kongh ma: fogedd
i Ryefollke, Løffrenn Jensenn. Niels Høgh
borgemestere, Perendt Perendsen. Willemb
Joensen. Siendt Hansenn, Anders Rosenou,

27
2.1627

fol. 50a

Niels Niem. Poriell Knudsen raadsmænd,
Længrebædd,

Poriell Hansen	Knuds Olsbenn
Jesper Christensen	Hanns Lauridsen
Thammes Smediker	Hanns Corbenn.
Peder Dollmb	Løffren Torkeildsen.

Nils Skabo
og hans giinde
Maren Povelsdatter

[Sivlands Ellin]

Jørgenn Adamsen, Horkenn Skoenmager,
paa hans giindes vegene, paa dieres
egenn, och paa andre dieres medbrødris
vegene, som nesteforledenn den 6 feb:
proffuit, s: Længrebædd Lauridsbens, blage:
maall, offiær Sivlands Ellin, waer
nu indseffnit epher^{ne} proff. och
winderbiærdt, at proffue. hieff bridsell
och bandenn, di sidenn aff for^{ne}
Ellin haffde høert, om for^{ne} winderbiærdt,

Først proffuit Jørgenn Nielsen. at
samme dagh, proffuen waer forhøert
her paa Raadshuffuen for^{ne} den 6 feb:
ephermidagh. sae hand at for^{ne}
Horkenn stodt i sin dør i forstøffuen,
och Ellin Sivlands stod paa gaden
wed Knuds Olsbens dør, de snaked til-
sammen, menns der di schilldes
adt, daa hørde handt, at Sivlands
Ellin, sagde, skamb schalt du och
dine børn faa, och alle di andre offiær
nigh proffuit, sagde derhops, handt icke
hørde, huad ordt ellers faldt, Horken

27/2. 1627

fol. 50a

Nils Skabo
og hans giinde
Maren Poulsdatter

[Surlands Ellin]

och kende emellomb,

Ellin Joens Sjørmands epherkjæreste, be-
kende at samme dagh. Ellin Surlands
kom aff Raadsstøffuen, daa kom hün ind
still hende sagde hün till hende
güde beuare migh. det er en sünar
handell dj haffuer medt Edher. Swared
Surlands Ellin. det maa j sige. mens
iegh schall loffue Edher, dj schall faa
skam derfor.

fol. 50b

Afgjerdts Marets, bekiende at samme
dagh. der Ellin kom hiem till sit eget
hüs aff Raadsstøffuen, sadt hün der inde,
daa badt hün hende komme till jlldem
och varme sigh. hün haffde det well
behöuff. Och forre Marets spurde hende
hün hün saa skellffüeds, swared
Ellin, iegh maa well skellffue for
den skanelige snak dj haffuer lagde
mig till, skamb faa dj migh haffuer
lögedt paa, och skam schall dj
faa,

Swaedt forre Ellin Surlands. still
wedermaalps alle, och sagde iche at
haffue bandet proffuen, anderledifs
end denn hende haffde förde den
perlement, och skammelige lögen
paa,

Kongh ma: byefögedt Thorm Sjöfrensen.

27/2-1627

fol. 506

Nils Skabo
og hans giinde
Maren Poulsdatter

lod for reben fremfore, Niels Schauboriff,
och hans giinde Maren, Poulls datter,
som fengseligem er bleffuen ahnholdenn,
formeddelt Knuds Svarffuers klagemaall,
saa och andre hans indseffnit proeff
och vindeffbiurdt paa afschielege sider
epther shingbogens formelldingh.

Saa waer nu forne Knuds Svarffuer,
sillbede och endnu som sillforme
sdoedt paa domb. saavel som bye-
foeriden paa k: ma: wegene, Knuds
sbraff dj burde for saadan sillagde
sager. proeff och vindeffbiurdt,

Epther forne mangfaalldige, sillagde
beschiulldinger, proeff och vindeffbiurdt,
egen bekiendelse i dese maall, /: som
er moech och vrandsageligh for men-
nischem. allene Guds aabenbarit /
dss haffuer wij beraadfoert op. medt
her laingmands Peder Raffin, och
randsaget loingem och reben om
denne sillstand, foerst ko:
ma: breff. och strenge mandat, om
saadanne forherdede folk. och Guds
foractere. som ongsaaf, medt troll-
dom, spandom. och signellpe, at giere
eller giere lader, schulle bliffue och
werre i lige sbraff, och, pamm. medt
huer andre, jdem hoiloffligh ihukommellffe
Koningh Fredrichs denn andens, Mandat,

fol. 51a

formælder, at hoi som lader brüge, eller
 søgge saadann midell, schulle strafes,
 paa lifffuet, och horiges lough mandh:
 B: 2 cap: - 15 vers indeholder, at dj som
 omgæeps med throlldom, och spaadom.
 at størke wænbroü medt, ehre arbode =
 maalls sagh. haffue forbrüt fa och
 fred, och recessens - 18 capitell,
 Koldinghüuffs daberet, formælder, at
 brold karle, eller broldquinder. sdaa
 icke sill stouende,
 epther saadann forberørte leilighz. lough,
 och rebenns formellingh. wisse wij ingentüne
 de offbeneffnte Niells Schaüboü. eller hans
 quinde Marenn Touellpsdaber. at künde
 befri. eller wondschiülde, for deres groffue
 forschellpe, ^[sic.] dade, och uwerk. eptherdj de
 bege sages och shillsdaller, ssa denn
 ene ey heller wondschiülde, denn anden.
 j for^{ne} tillagde gierninger. mens haffuer
 uverrit enlige, sambölet, och størkes
 hin andenn sill det onde,
 thi er affsagt for rebenn. at dj bege
 haffuer forgisert fa och fred och
 strafes paa deres lifff. sill jldt, och
 brands dogh ho: ma: byefougedt,
 föerst reber frig epther recessens - 19 ca
 pitell, Koldinghüuffs, daberet, ssa
 deres arme sielle künde bliffue befriert,
 fra fordømmellpens, illdt och qualle,

Niils Skabo
 og hans quinde
Marenn Touellpsdaber